

Nr 29.

Ankom till riksdagens kansli den 19 februari 1937 kl. 2 e. m.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen gjorda framställningar angående anslag till främjande av bostadsförsörjning för mindre bemedlade, barnrika familjer jämte en i ämnet väckt motion.

(4:e avd.)

I propositionen, nr 1, angående statsverkets tillstånd och behov under budgetåret 1937/1938 har Kungl. Maj:t (punkt 2, sid. 2—5, av det vid propositionen under »Utgifter för kapitalökning. Bil. 4» fogade utdraget av statsrådsprotokollet över socialärenden) föreslagit riksdagen att såsom kapitalökning för Lånefonden för bostadsförsörjning för mindre bemedlade, barnrika familjer för budgetåret 1937/1938 anvisa ett reservationsanslag av 5,000,000 kronor.

I statsverkspropositionen har Kungl. Maj:t vidare (punkt 24, sid 35—39 av det vid propositionen under femte huvudtiteln fogade utdraget av statsrådsprotokollet över socialärenden) föreslagit riksdagen att till främjande av bostadsförsörjning för mindre bemedlade barnrika familjer för budgetåret 1937/1938 anvisa ett förslagsanslag av 1,000,000 kronor.

I en inom andra kammaren av herr *D. C. G. Tengström* väckt motion, nr 301, har hemställts, att riksdagen måtte besluta hos Kungl. Maj:t anhålla om utredning och förslag i motionens syfte eller besluta, att föreskrifterna i Kungl. Maj:ts förordning om lån och bidrag av statsmedel till främjande av bostadsförsörjning för mindre bemedlade, barnrika familjer den 4 sept. 1935, § 18, få följande ändrade lydelse:

§ 18.

På grundval av — — — lägenheterna. De hyror, vilka skola erläggas av sådana familjer, som avses i 16 §, bestämmas genom att från standardhyrorna göras procentuella hyresavdrag, uppgående till

30	procent	för	familj	med	3	barn
40	»	»	»	»	4	»
50	»	»	»	»	5—7	barn
60	»	»	»	»	8—10	barn
70	»	»	»	»	mer än 10	barn.

Beträffande av stiftelse — — — befogade.

De hyror — — — standardhyror.

Med anledning av ett av Kungl. Maj:t i proposition den 15 mars 1935, nr 221, framlagt förslag, vilket grundade sig å betänkande i ämnet av bostadssociala utredningen, beslöt 1935 års riksdag inrätta en *lånefond* för bostadsförsörjning för mindre bemedlade, barnrika familjer och medgav, att lån ur fonden finge utlämnas i huvudsaklig överensstämmelse med av mig i nämnda proposition förordade grunder. Tillika anvisades för budgetåret 1935/1936 såsom kapital för fonden ett reservationsanslag av 10,000,000 kronor. Såsom kapitalökning för nämnda fond har sedermera för budgetåret 1936/1937 anvisats ett reservationsanslag av 15,000,000 kronor.

Gällande bestämmelser rörande låneverksamheten äro meddelade genom kungörelser den 4 september 1935 (nr 512) och den 11 september 1936 (nr 512). Enligt dessa bestämmelser kan för beredande av billiga hyresbostäder åt mindre bemedlade, barnrika familjer i städer samt i stadsliknande och andra tätare bebyggda samhällen under vissa villkor bostadsanskaffningslån av statsmedel beviljas vederbörande kommun eller, under förmedling av denna, s. k. allmännyttigt bostadsföretag. Lån skall förräntas efter en fast, vid dess beviljande bestämd räntefot. Denna fastställes av Kungl. Maj:t lägst till medelräntan för statens upplåning mot obligationer under det budgetår, som närmast föregått det, varunder lånet beviljats med tillägg av $\frac{1}{4}$ procent. Under budgetåret 1936/1937 beviljade lån skola förräntas efter en räntefot av 3.25 procent. Låneverksamheten handhaves av statens byggnads-lånebyrå. Från dag, som bestämmes av nämnda byrå, skall lån utgöra amorteringslån med fast annuitet.

Till *hyresbidrag* för barnrika familjer hava av riksdagen anvisats för 1935/1936 500,000 och för 1936/1937 650,000 kronor.

Familjebidrag kunna för beredande av billiga hyresbostäder åt mindre bemedlade, barnrika familjer i städer samt i stadsliknande och andra tätare bebyggda samhällen beviljas kommun eller allmännyttigt bostadsföretag för att såsom hyresavdrag tillgodokomma barnrika familjer. Såsom barnrik anses därvid familj, som — förutom en eller flera vuxna personer — består av 3 eller flera minderåriga helt eller delvis oförsörjda barn.

Hyresavdragen utgöra viss procent av de standardhyror, som statens byggnadslånebyrå efter förslag av kommunen eller bostadsföretaget fastställer för de särskilda lägenheterna. Avdraget uppgår till 30 procent för familj med 3 barn, 40 procent för familj med 4 barn och 50 procent för familj med 5 eller flera barn.

Genom brev den 5 juni 1936 har Kungl. Maj:t, med anledning av ett av riksdagen i skrivelse den 23 maj 1936, nr 249, gjort uttalande, bemyndigat statens byggnadslånebyrå att under budgetåret 1936/1937 försöksvis utvidga ifrågavarande bidrags- och låneverksamhet att omfatta jämväl sådana fall, där *enfamiljshus* innehaves med äganderätt. För verksamheten finge tagas i anspråk ur omförmälda lånefond högst 1,000,000 kronor och ur anslaget

till främjande av bostadsförsörjning för mindre bemedlade, barnrika familjer högst 100,000 kronor.

Utskottet.

Utskottet tillstyrker, att med bifall till Kungl. Maj:ts förslag för bostadsförsörjning för mindre bemedlade, barnrika familjer anvisas dels såsom kapitalökning av den för ändamålet inrättade lånefonden 5,000,000 kronor, dels ock såsom fortsatt anslag till familjebidrag 1,000,000 kronor.

Motionsvis har — under erinran att för närvarande understödsmaximum 50 procent gäller för familjer med 5 eller flera barn — påyrkats sådan förhöjning, att hyresavdrag för familjer med 8 till 10 barn skulle bestämmas till 60 procent och för familjer med mer än 10 barn till 70 procent av standardhyrorna. Såsom redan bostadssociala utredningen på sin tid framhöll och motionären nu erinrat om, förhåller det sig tvivelsutan så, att behovet av understöd växer progressivt med barnantalet. Skäl kunna därför enligt utskottets mening anföras för en starkare differentiering, som tager större hänsyn till familjer med flera minderåriga barn än 5. Att riksdagen nu skulle besluta om ändrade bidragsnormer anser utskottet dock ej lämpligt. Det torde få ankomma på Kungl. Maj:t att efter verkställd erforderlig utredning eventuellt för riksdagen framlägga förslag i frågan.

Under återopande av vad sålunda anförts hemställer utskottet,

I. att riksdagen, med bifall till Kungl. Maj:ts förslag, må
a) såsom kapitalökning för *lånefonden för bostadsförsörjning för mindre bemedlade, barnrika familjer* för budgetåret 1937/1938 anvisa ett reservationsanslag av 5,000,000 kronor, att utgå av lånemedel;

b) till *främjande av bostadsförsörjning för mindre bemedlade, barnrika familjer* för budgetåret 1937/1938 under femte huvudtiteln anvisa ett förslagsanslag av 1,000,000 kronor;

II. att motionen II: 301 må anses besvarad med vad här ovan blivit anført.

Stockholm den 19 februari 1937.

På statsutskottets vägnar:

ANDERS ANDERSON.

Närvarande: se under utlåtandet nr 28.
